

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ЗВАНИЧНИ ЛИСТ ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

Год. XIX.

СРЕДА 24. ОКТОБРА 1901.

Број 39.

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉНО ЈЕДАН-ПУТ

ПРЕТПЛАТУ ВАЉА СЛАТИ УПУТНИЦОМ НА ОПШТИНСКИ СУД
А ОВЕ КОРЕСПОНДЕНЦИЈЕ НА УРЕДНИКА

ЦЕНА:

За Србију на годину . . . . . 6 динара
на пола године . . . . . 3 *
За стране земље на годину . . . . . 9 *

РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ

АДРЕСА

КОЈОМ ЈЕ СЕНАТ КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ ОДГОВОРИО

НА ПРЕСТОНУ БЕСЕДУ

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА КРАЉА

АЛЕКСАНДРА I.

ПРИ СВЕЧАНОМ ОТВАРАЊУ СЕДНИЦА НАРОДНОГА ПРЕДСТАВНИШТВА

САЗВАНОГ У РЕДОВНИ САЗИВ 1. ОКТОБРА 1901. ГОДИНЕ

Ваше Величанство,

Сакупљени у први свој редовни сазив на основи новог Устава, чланови Сената на првом месту осећају потребу, да у овом свечаном акту изјаве непоколебљиву оданост своје витешком Краљу и узвишеном Краљевском Дому, а у исто време да поднесу Вашем Величанству изразе дубоке захвалности, што сте Својом високом одлуком, дајући и проглашујући нови Устав благоволили извести земљу из тешког и штетног стања привремености и несређених јавних одношаја и створити јој сталну основу за поступно правилно развијање и напредовање. Чланови Сената веома су срећни, што су с висине престола чули оне племените утешне речи о неразоривој подлози за сталан уставан ред, који се заснива на законитости, речи о бољим данима сталног мира и трајног напредовања, јер су те свечане Краљевске изјаве драгоцене и поуздана залога, да су се на срећу Отаџбине, Краљ и Народ суследили и у чврстој вери да је једном за свагда завршена ера штетних експеримената и изненађења, те да ће Србија од сада без потреса стално корачати на путу ка бољој и срећнијој будућности. Свечаним чином Краљевске заклетве на Устав, коју је Ваше Величанство у смислу Устава пред Народним Представништвом положило, тај је знаменити обрт у нашем државном животу добио своју завршну санкцију.

Као нова установа, која је према дугом искуству претежне већине цивилизованих држава, па и самих пресудно демократских земаља, унесена и уткана у нашу нову уставну организацију, Сенат у пуној мери осећа сву тежњу и деликатност свога положаја и своје улоге у нашем државном склопу. У овим почетним тренутцима свога рада, приступајући својим уставним функцијама, Сенат се радо користи овом свечаном приликом, да пред лицем Вашег Величанства и пред лицем целе земље изјави своју патриотску готовост, да свом преданошћу и енергијом врши свој Уставом обележени задатак, који се поглавито састоји у томе: да упоредо са осталим надлежним законодавним факторима буде вазда будан чувар Устава и Закона; да својим правилно схваћеним радом допринесе што темељнијем и што свестранијем испитивању и проучавању законских предлога; да помогне одржавати извесну добро смишљену, потребну равнотежу и одмереност у функционисању законодавног тела, како би се избегле пренагљености и тренутне инспирације с једне, као и штетан застој и враћање у назад с друге стране; најзад да послужи као поуздани фактор у одржавању правилног односа између законодавне и извршне власти, те да се отклоне сукоби и закорачавања у туђу сферу, како би остао неповређен принцип деобе власти, као нарочита карактерна особина савремене правне државе.

Схватајући своју улогу и свој задатак у таквом духу, Сенат сматра као један од најважнијих послова у овом првом сазиву што брижљивије проучавање и израду оних пројеката, који садрже органске законе, неодложно потребне да се свестрано изведе Устав и уведу у живот принципи који су у њему изречени. Проучавајући те пројекте, Сенат ће се вазда руководити мишљу и тежњом да, колико до њега стоји, припомогне да ти органски закони буду сасвим доследно извођење слободоумних начела, постављених основним законом и да одговарају неминовним потребама савременог уставног живота и кретања, а да се при томе уједно имају на уму и захтеви доброг државног реда. Кад се у тим законима добије широка законска подлога за наш унутрашњи политички живот, онда ће Сенат сматрати као своју дужност, да својом сарадњом подржава и потпомаже такву унутрашњу политику, која ће се кретати строго и савесно на земљишту и у границама тих закона, утирући све можда још затечене трагове и заостатке незаконитих поступака и прохтева; и која ће се уз то својски старати да се непристрасно вршење тих органских и свих осталих закона повери што савеснијим и што спремнијим органима. Сенат је дубоко уверен да ће се само таквим начином повратити и оснажити поколебана вера у стабилност наших државних одношаја и створенога државног стања.

Ваше Величанство,

У низу крупних и важних питања, која ће бити изнесена пред Народно Представништво, нарочито се истиче једно, које у овом тренутку испуњава најозбиљнијом бригом све слојеве нашега друштва, а то је питање наших финансија. Ценећи озбиљно сву тешкоћу нашег финансиског стања, Сенат се узда у сложну сарадњу свих позваних фактора у земљи, да се смишљено и по свестрано процењеном и утврђеном плану приступи неодложно потребном лечењу и поправци наших поремећених финансија. Сенат ће у границама Уставом предате му власти вазда најбрижљивије проучавати и прихватати све мере и предлоге, који су том циљу намењени, полазећи при томе увек са гледишта, да је разумна штедња одиста потребна и спасоносна, у колико се њоме укидају и спречавају очито непотребни издаци и лакоумно расипање, али да штедња не треба да иде дотле, да се њоме окрње и оштете велики државни и народни интереси, и да се недовољно подмирују оне неизбежне државне потребе, које су неразлучно скопчане са самим карактером и правилно схваћеним задатком савремене културне државе, каква и наша држава хоће и мора да буде. Стојећи на таквом гледишту, Сенат ће радо одати признање влади, кад год се она буде старала да буџет постави на здраву и рационалну подлогу.

У вези с овим Сенат овом приликом нарочито и то изјављује, да он као здраву и трајну основу, на којој се може правилно подићи и излечити финансиско стање, сматра поглавито и на првом месту добро уређење и стално систематско јачање и усавршавање народне привреде, као и смишљено унапређење трговинских интереса.

Поред јачања привредне моћи народне не сме се никако сметнути с ума и одбранбена снага наше државе, а то је наша војска, као узданица народна, а такође ни умно ни културно јачање и напредовање нашег народа путем добро уређених просветних установа. Свему томе Сенат ће вазда бити готов да поклати најозбиљнију пажњу.

Знајући добро каква је тесна узајамна веза између унутрашње и спољашње политике, Сенат је с особитим задовољством саслушао из Престоне Беседе да су наши одношаји са свима нашим суседима и са осталим великим и мањим државама потпуно пријатељски и исправни, и да наша Отаџбина уноси у ову нову уставну еру не само очувана затечена пријатељства, а нарочито добре и коректне суседне одношаје с великом аустро-угарском монархијом, него да их је још попунила и умножила обновљеним драгоценим тековинама, у које на првом месту спада толико потребно обновљење и утврђење срдачних пријатељских односа и веза с моћном словенском царевином руском и са братском кнежевином Црном Гором. У патриотској тежњи да се одржи што угледнији и што боље обезбеђен међународни положај наше државе, Сенат ће урдно потпомагати све трудове око одржања и утврђења тих добрих спољних веза у духу узајамног поштовања и међународног поверења.

Ваше Величанство,

Имајући пред очима све необично важне и тешке задатке и послове које треба Народно Представништво у споразуму с владом на корист Отаџбине да врши, Сенат веома добро увиђа потребу што сложнијег рада свих патриотских синова ове земље и радо поздравља сваку појаву, која ствара могућност искрене споразумне сарадње што ширега круга јавних посленика на заједничком делу народнога бољитка и препорођаја.

На завршетку овога свога првог свечаног акта Сенат је срећан што може уверити Ваше Величанство, да ће вазда излазити на сусрет племенитим тежњама свога Краља, које се клоне добру и напретку отаџбине. У то име Сенат кличе из дубине душе:

Живео Краљ Србије Александар I и Његов Узвишени Дом!

Живела слободна, уставна Србија!

18. октобра 1901. год.
у Београду.

Председник Сената,

(М. П.) Дим. Маринковић С. Р.

СЕКРЕТАРИ СЕНАТА:

Домаћин Сената,
Светозар Милосављевић С. Р.

Пера П. Ђорђевић С. Р.
Јован М. Жујовић С. Р.
Д-р. Станојло Вукчевић С. Р.
Доброслав М. Ружић С. Р.

Потпредседници:
Љ. Каљевић С. Р.
Гл. Гершић С. Р.

АДРЕСА

КОЈОМ ЈЕ НАРОДНА СКУПШТИНА ОДГОВОРИЛА

НА ПРЕСТОНУ БЕСЕДУ

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА КРАЉА

АЛЕКСАНДРА I.

ПРИ СВЕЧАНОМ ОТВАРАЊУ СЕДНИЦА НАРОДНОГА ПРЕДСТАВНИШТВА

САЗВАНОГ У РЕДОВНИ САЗИВ ЗА 1901. ГОДИНУ

Ваше Величанство,

Састајући се по новом Уставу први пут, после више година, као прави, слободан израз народног расположења, Народна Скупштина сматра за дужност, на првом месту одати признање оној високој иницијативи и оној мушкој одлучности Вашег Величанства да се Србија изведе што пре из мучнога и штетнога уставнога провизоријума. Овај значајан факт Краљевске иницијативе даје и новоме Уставу, као изразу компромиса између реалних уставних фактора, једно обележје које га двоји од ранијих му претходника, пошто је тако Круни била обезбеђена пуна слобода Њеног самоопредељења. Тиме је одузет, несумњиво сваки терен оним елементима који су раније тражили заклона за своје противуставне тежње у тврђењу, да Круна није била потпуно слободна кад је изводила уставну реформу. За живот и будућност новог Устава то је од неоцењене важности, пошто Народна Скупштина може смело потврдити пред престолом Вашег Величанства да је огромна већина народа у Србији примила Устав од 6. априла као израз свих оних главних и суштаствених тежња својих, којима се она руководила, у том погледу, за последњих тридесет година. Тако су, Величанство, по мисли Народне Скупштине, дате новим Уставом, који је сад утврдила и свечана заклетва Вашег Величанства у самом Краљевском двору где је он и прокламован, заиста поуздане основе за правилан и здрав развој нашега јавног и државног живота.

Овај повољан прекрет у нашем државном животу несумњиво је омогућен тиме, што је кроз наш јаван живот почела тећи, пре тога, једна благодетна струја ближења и веће питомости, која је срећно нашла једновременога израза и код Вашег Величанства и код главних политичких људи. Народна Скупштина дубоко уверена у потребу и способност те струје и у опште, а нарочито на почетку живота новог Устава принеће драговољно свој део да она нађе пунога израза и у њену раду и у свем нашем јавном животу. Народна се Скупштина нада да ће временом то бивати све лакше у колико буду брже нестајали нездравни остаци скоре прошлости, која је под заставом стишавања уносила нове оптрине у наше јавне односе.

Ваше Величанство,

Народна је Скупштина веома дирнута изразом задовољства које су Ваше Величанство и Њено Величанство Краљица понели с пута по Србији, јер је то задовољство Ваших Величанстава најбољи и најдостојанственији одговор онима, који су потварањем својих суграђана, свога народа, мислили нарочито истаћи своју оданост престолу Вашег Величанства.

Ваше Величанство,

Народна је Скупштина примила с великим задовољством саопштење, да су наши односи са свима нашим суседима и свима великим силама и другим државама потпуно исправни и пријатељски, а особито јој је било мило чути да се у духу традиционалне српске народне политичке, чувају симпатије и поверење моћне братске словенске царевине, чија су помоћ или пријатељско учешће вазда пратили сваку тековину наше Отаџбине. Народна је Скупштина примила на врло повољно знање, да је влада Вашег Величанства водила у пуној мери рачуна и о многобројним интересима, који нас везују с великом суседном монархијом, вршећи према њој најсавесније све међународне дужности и обавезе. Исто тако Народна Скупштина цени старање владе и одзив који је оно нашло код Њ. В. Султана, да се наши односи с отоманском царевином одрже, али не може пропустити ову прилику, као представник народни да не зажали што Висока Порта није ујемчила боље личну и имовну безбедност својим поданицима а нашим сународницима у Старој Србији, од арнаутских насртања и повреда, кад то захтевају не само обзири доброга и пријатељскога суседства него и добро схваћени интереси саме отоманске царевине, који, не мање, траже да се задвоје и оправдани захтеви наших сународника у цркви и школи у оним крајевима, Старој Србији и Македонији. Народна је Скупштина, најпосле примила са задовољством и саопштење, да су наши односи данас с Црном Гором онакви како то приличи двома државама једнога народа, и да су они добили новог израза и јемства у успостављању наше дипломатске мисије на Цетињу.

Ваше Величанство,

Сагласно с владом Вашег Величанства, а по уставним одредбама, Народна ће Скупштина поклонити своју озбиљну пажњу у првом реду законским предлозима који су потребни да се ново стање, засновано новим Уставом, утемељи, и принципи уставни развију и у живот уведу. Она верује да ће ти предлози бити израз искуства теченога у низу последњих година и задахнути истим духом који веје кроз Устав: да се одржи у свему правилан однос између извршне и законодавне власти, и да се јемства потребна за грађанске слободе у уставној држави доведу у сагласност с неодољивим потребама и вишим интересима државне целине. Народна Скупштина мисли да погађа и жеље владе кад се нада, да ће овај први сазив њен занимати поглавито предлози о изборном закону, о општинама заснованим на принципу самоуправе, о штампи и зборовима, уз предлоге о пословном реду једнога и другога дома Народног Представништва. Исто тако Народна Скупштина мисли да се паралелно с овим или одмах за овим предлозима истичу своју важну предлози, који имају задатак ујемчити личну и имовну безбедност, као основу свему правилном јавном и друштвеном животу у нас, и извршити потпунији раздвој судске и управне власти. А што скорије боље уређење приватних правних односа и обезбеђеност брзине и правилности извршења грађанских судских одлука захтева неодољиво и сам појам судске самосталности, и наш привредни развитак, који је основа и добром уређењу наших државних финансија.

Ваше Величанство,

Државне финансије, а у првом реду државни буџет, биће у овом сазиву предмет најозбиљније пажње Народне Скупштине која ће, заједно с владом, уложити све своје старање да обезбеди буџетску равнотежу и постави једну здраву основу за сталан рад у државним финансијама, јер без тога не може бити трајне и озбиљне користи ни од какве финансијске мере и ни од какве народне жртве. Сматрајући штедњу као разумно трошење онога чим држава располаже или може располагати, Народна ће Скупштина стално држати тај принцип, водећи при том рачуна и о свим разноврсним прирезима који народну пореску снагу терете а не губећи из вида ни за тренутак главне и битне државне потребе и задатке. У том правцу Народна Скупштина мисли да ће најбоље одговорити своје тешком и деликатном задатку, који јој је нарочито прошлост последњих година оставила у наслеђе, ако пође од основе: да се поједине гране државне управе сразмерно дотирају и да старање око појединих делова и грана државних не изгуби из вида целину државну, ради које све установе државне и постоје. На том путу Народна је Скупштина уверена да ће се срести заједно с владом Вашег Величанства, те се нада да ће им обема поћи за руком да измире постављање буџета државног на здраву и рационалну основу с потребама државним и свестраним чувањем државних и народних интереса.

Ваше Величанство,

Народна ће се Скупштина радовати, ако узмогне поред радова овде истакнутих, посветити своју бригу и старање, овога сазива, и осталим потребама и гранама нашега јавног и државног живота: и просвети, за коју ми имамо још много да радимо и која нам је тако потребна за наше национално одржање и напредовање, и народном здрављу, и војсци, народној узданици, и привредним и трговинским интересима земље.

Ваше Величанство,

Приступајући редовним пословима овога првога сазива свог, чије је седнице Ваше Величанство прогласило за отворене, Народна скупштина придружује усклику свога Краља: да живи српски народ и слободна уставна Србија, и свој усклик, као израз српског народа:

Да живи Његово Величанство Краљ Александар!

Да живи Њено Величанство Краљица Драга!

20. Октобра 1901. год.
у Београду.

Домаћин Народне Скупштине,
Ђока Анђелковић с. р.

СЕКРЕТАРИ:

Ђока С. Стојковић с. р.
Михаило Душманић с. р.
Сретен В. Којић с. р.
Чеда Радовић с. р.
Страхин Ђ. Поповић с. р.
Светомир Карамарковић с. р.

Председник Народне Скупштине,
Риста С. Поповић с. р.

Потпредседници:
Аца Станојевић с. р.
Арон Нинчић с. р.

ОПШТИНСКО УРЕЂЕЊЕ И АДМИНИСТРАЦИЈА ГРАДА ГЛАЗГОА

(По Сер Џемсу Белу председнику општине Глазговске и г. Џемсу Патону председнику Уједињених Музејских Удружења Уједињене Краљевине — Велике Британије и Ирске).

Година 1896

ПРЕДГОВОР.

Мој циљ као писца ове књиге био је и јесте: да пружим мојим суграђанима, као и свакоме ко се интересује за општинске установе, могућност широког схватања путева и начина, којим се заплетени послови једнога великога града отправљају, а тако исто и олакшам поглед на оне присне везе и односе, у којима ови радови и њихови резултати тоје са здрављем, срећом и напретком самога грађанства. Садањи момент изгледа ми још и особито погодан за предузимање таквога задатка; јер је Глазго у последње време у простору двојном порастао, јер је оставио за собом читав период великог општинског рада и циновског напретка, и јер стоји на прагу великог општинског преображаја и преустројства.

Још за време свога председниковања, ја сам спремио био један годишњи преглед — наравно и кратак и непотпун — радова који остају општини глазговској и у идућој години; али сам осећао потребу од таквог некаквога дела, као што је ово, а имено дела, из којег би се дало видети: кроз какве је мене и еволуције, у свима својим гранама, корпоративно, прошао наш Глазго, — док није доспео до данашњег и високога положаја међу великим општинама света. Такво дело, мислио сам, да може послужити и као грађа за историју општине глазговске, па, као такво, и добро доћи, али не само грађанима града Глазгоа, него и многобројним и одличним гостима из свију крајева света, који долазе да проуче систем местне нам управе. Наравно, да је овде главна корпоративна страна општинска нам живота — са полетом, задатцима и тежњама истога, — а ја износим записник његов пред читаоца с надом: да ће читање оваке књиге допринети јачању грађанска нам патриотизма, пробудити још веће интересовање за важна, као и заплетена, питања општинске нам самоуправе, као и показати озбиљним и способним људма: како су велике и драгоцене услуге које они могу учинити своје ближњем као чланови домаћег парламента; јер је то и место и улога где се ми јављамо као судије и расправљачи местних нам питања, практичних задатака, и осведочених потреба општинске нам заједнице — и где остављамо на страну сва државна питања своје царевине. И доиста, снага наше општине и њене управе лежи у томе: што се она и рађа (путем избора) и живи и ради као не-политичко тело.

Овде нека ми је слободно још додати, да за добитак многог обавештења имам да благодарим, и то много да благодарим, шефовима разних општинских одељења, као што за књижевну прераду и обраду дела дугујем срдачан дуг таленту, вредности и посвећености послу, честитога председника наших Музејских Удружења, а староца општинских нам галерија лепих вештина г. Џемсу Патону.

15-ти октобар 1896 год.

Единбург (Шкотска) Џемс Бел.

УВОД

По народном предању, било је то једне пријатне вечери у пролеће 1765, а за време обичне му шетње по глазговском врту, када је славноме *Џемсу Ватсу** синнула кроз главу мисао о засебноме кондензатору на парној машини. И свака погодба те велике замисли била је и судбоносна и епохална; јер, од како је и света и века, ни један проналазак није тако далеко захватио, ни тако дубоко преобразио, економске и друштвене односе рода људског као овај. Један од првих и најочитијих плодова Ватовог изуметка — односно усавршења парне машине — био је тај: да су се *индустријалачки* редови народа сконцентрирали у велике општине, да су т.ј. од малих постале велике вароши.

Цела је истина да је још изналазак *Аркрајта*, и других, у *текстилној* индустрији положио темељ данашњем *фибричном* систему радности, и задао први као и смртни удар старој *домаћој* привреди. Али да није *парна снага* одмах дошла за овим текстилним напретком *фабрике* ове земље данас би се виле све око водених падова и речних корита, великих и малих, а индустријалачки живаљ наш био би усљед тога неминувано разбацан, растурен. У самој ствари овај је процес већ настаупио био, пред саму појаву парне снаге, као што нам то непобитно сведоче оне огромне воденице; *Ланаркозе* на *Клајду*, *Катрајнове* на *Ејру*, *Динстонове* на *Тису*, *Станлијеве* на *Теју* ит.д. — а све кје су потицале од Глазгоа. Све су оне и биле грађене са обзиром на *водену* снагу. Али, чим се осетио у индустрији утицај *парне* снаге, све те огромне радионице на води удариле натраг, а жива река популације потече у варош. *Пара*, је дакле, била та снага која је створила наша данашња велика индустријска средишта, наше велике вароши, која је преобразила становништво Велике Британије, и привукла масу народну из сићушних и растурених села и засеока у сувремене, живе, и густо насељене градове. Оне вароши наше, које су се, према новоме чиниоцу, налазиле и у повољном положају, расле су и порасле са необичном брзином; а поставши на тај начин магнетски центрови, оне су све више и све јаче привлачиле себи околну масу сељачку, и шириле свој утицај на све већи круг и даљину. Благодарени, пак, таквом обрту и развоју наших вароши, јављају се још у другој половини осамнаестог века многобројни и морални и друштвени задатци — али се само јављају, и изван облик добијају. Тек општинама и општинарима друге половине *деветнаестог* века пада у део да се с тим задатцима боре, и да сретно решење њихово траже. У првоме добу велико-варошкога живота нису се управо ни учили све оне многе и силне незгоде *пренасељености* становништва; стални прилив нове и здраве крви, из села у вароши, није ни дао одмах познати трагичну страну таквога живота; док су се дотични и опасни знаци — симптоми — сматрали чак и за неке одредбе *Провиђења*, којима се ваља смерно покорити, а никако као позив на отпор злу, и на нове напоре лечења и побољшања.

Нити су они људи, којима је у почетку *деветнаестог* века, допадала у руке

* Изналазачу парне машине

општинска власт — и били у положају да лече болест, од које је патило варошко нам становништво. *Општински одбори* тога доба и нису били *општинска већа* у данашњем смислу те речи, него су били некаква тајанствена тела, која су држала тајна саветовања, која ничега заједничкога нису имала ни са жељама ни са потребама дотичне масе народне. И тај је свет на њих и гледао са неповерењем и зловољом; нерадо се и покоравао њиховим наредбама; нерадо плаћао прирезе, који су и онако неправедно разрезивани били; при плаћању је гунђао, а у души веровао и страховао, да ће тај новац отићи на што друго, а не на оно што треба и што је законом одређено. У недрима таквих одбора општинских било је врло мало и одушевљења и воље за рад, као што је било мало снаге за тежак и истрајан рад; и, у место да их креће и на послу држи жива сила здравог јавног мишљења, њих су сретала само мрка лица и мрки погледи грађанскога незадовољства и неповерења. Да ли тај народ живи или умире, то није била тада брига општинских одбора — него надлежност попова, црква, или каквих милосрдних друштва. Општинско и одборско је било само да одржава спољни ред и поредак у вароши. Да! и крајње је већ време било да се донесе онакав један закон општински, какав је и донет године 1833 у виду *закона о Општинској Рформи у Шкотској*. Са тим великим добитком на пољу демократске нам управе и почиње наш прави грађански живот, наш општински рад и полет. Свет је почео да увиђа, да га се и непосредно тичу ствари његове општине и одбора, па да има и неку власт над својим одборницима. Општина и општество дођоше тада у жив додир једно с другим; донде и нејасне и неме жеље масе добише одређен облик, па убрзо нађоше и израза у узаноме кругу општинскога већа. И у колико је нови ред ствари искуством јачао, у толико су јачали и односи и везе, а расле симпатије, између општинског и бирачког тела, у толико су брже и јавна расположења и неме жеље грађанства налазиле и одзива и тумача у општинској кући. Најзад, у колико је право бирачко *масу* све дубље захватало, и из исте све верније представнике исте у општину доводило, у толико се маса све више интересовала и загревала за своју општину, па је у толико лакше појмила и достојније ценила и власт и одговорност својих изабраника.

Али, ако су нови Одбори долазили у општину, пуни и воље и снаге да дужности своје изврше — није и само то вршење дужности била лака ствар. Главни задатак, главно питање — питање које у своје домаћају обухвата сва друга — *здравље* масе варошке било је за њих на дневном реду. *Како* да се створе услови, под којима би огромна маса радничка, па и маса сиротињска, могла поживети и у здрављу и у чистоти и у угодности, — па како да се успе да та маса види у животи и нешто уживања — то је био циновски проблем за ново стање у нашим општинама. Наравно, да се сва огромност оваког једног задатка није одмах могла ни схватити. Тек постепено, и мало по мало, улазило се у тајне проблема; постепено су се оне и предочавале; док се, међутим, може рећи, да свеколики домаћај истог, није ни дан-дани потпуно осветљен. У

своме најгрубљем, као и у своје најстраш- нијем облику, тај је проблем излазио пред нас у временима епидемије — куге и заразе — дакле у периодама — када су ти бичеви — посетници наших великих вароши и будили и *косили* нашу масу народну. А колика је спорост наша била у одбрани од таквога непријатеља, може се судити по томе, што смо се ми првенствено забавили били око лечења појединих случајева, па и око њих тек пошто се зараза у месту добро угњездиле била. Тек, као што рекох, и постепено дошло се до увиђаја: да се епидемије сузбијају методом благовременог *сиречавања*, а не системом познога лечења; па су тада и отуда и никле оне важне *здравствене* установе и санитарске комисије општинске, са свима њиховим огромним пословима и задатцима. Ну, то није све. Са успехом трудова санитарских власти, као и ширењем њиховога делокруга, наступио је и преврат у схватању дужности општинске власти према општинскоме телу и грађанству. Као што рекосмо, у почетку овога (деветнајестог) века, однос општинске власти према грађанину, био је у главном негативан, па и репресиван. Главна брига општинске власти била је, да нико никоме не буде на претњи, на сметњи ни на досади, — ма да је, до душе, ревност општинских власти ишла тада и до сувишних граница мешања и у цркву и у школу народну.

Али од тада се увидело: да од *здравља једне вароши зависи и здравље самих варошана* појединце; док је само учеоње тога факта отворило поља рада и благодети, о којима се донде ни сањало није. Тако, на пример, није више питање ни о светлости, ни о води ни о ваздуху, које једна варош треба да има — и *храна* народна, и то је данас брига општинска, и долази у круг њене надлежности. Па долази у надлежност њених Одбора и старање о вртovima и парковима, о игриштима и шеталиштима, о јавним забавама и концертима, о музејима и галеријама лепих вештина — једном речју — о свима јавним установама и тековинама, које доприносе душевном уживању, колико год и здравственоме јачању масе. Да! и небројена су добра која је сувремена општина варошка привредила својим грађанима на овоме пољу — привредила чак, и најсиротнијој сиротињи својој. На жалост, беде, које прате живот велико-варошки, нити се почињу нити се свршавају у самој вароши. У истини, оне мраче и небо над нама, као што трују земљу под нама. Ко није видео облаке од црнога дима, који и од бела дана праве нама ноћ, а ко није чуо за ону страховтну масу кужне нечистоће, која се беспрекидно слива у све наше реке и речице? Међу тим, док, било наука било вештина људска, не нађе лека овоме двогубо-вапијућем злу — све донде имаће право наши сељаци, и у опште становници наших пољских чистина, да се буне и свакоме туже на вароши и на варошане! Јест, и ја овде понављам, да су тај дим варошки и та силна варошка каналска нечистоћа *два велика и тешка задатка*, која чекају све наше варошке општине и све њихове вредне управе.

Друга једна област општинскога рада — и она отворена снагом новог демократскога уређења наших општине — то је: *врховна власт и надзор над, тако званом, општинским монополима* нашим. Ја немам потребе да улази овде у претрес много спорнога питања о општинском комуни-

зму, па ни да испитујем: у којој је мери општина дужна да буде светски набављач. Општинско право контроле над предузећима, која су у случају, свакако, *глазговске* општине, прешла у својину општинску — као вода, гасно осветлење и трамваји — то се право даје бранити и на *другим* основима. Као год и ваздух, *вода* је насушна потреба нашега бића; као и ваздух, она треба да нам је свима слободна, односно, бесплатна; па тако и јесте; јер, вода глазговска није ничија приватна својина, него је само елемент који се доноси кући свакога од нас, и за које и просто *доншење* ми плаћамо извесну и врло скромну таксу, па и њу врло лако и врло угодно, уз кућну кирију. Са гасним и електричним осветлењем, као и са трамвајем, ствар стоји другаче. Ту је свакоме грађанину подједнако слободно и да се користи и да се не користи тим згодама, јер му је слободно и да себи набави какву хоће светлост за кућу, и да се вози, или и не вози, на каквим хоће колима. Он плаћа само за услугу коју прима, и која му се чини само по коштању, јер општина не тражи профита. У осталом, мора се признати, да се кроз варошке улице не би ни могло дозволити спровођење безграничнога броја гасних цеви за приватне куће, нити би се могло трпети више од два узајамна колосека трамвајска, обичном уличном ширином. Дакле, ове службе долазе у ред природних монопола, и оне се не могу поверити неограниченој власти приватних тела. Свакако, прво право, па и прва дужност, да њима управља лежи на општини. — Али да се вратимо развоју наше општине у другој половини деветнајестог века.

Последња половина деветнајестог века видела је општину глазговску, где напредује на многим и газним пољима, и решава многа животна питања. Енергије њених одбора нису се трошиле у празној фразологији, него у озбиљноме раду на практичним задатцима, који су пред општином стојали, а који су били од битног интереса за оне који су их у општину послали. Особине које дају добре општинске одборнике, исте су оне које дају земљи добре трговце, а то су: *методичност, тачност, здрав суђење и одлучност*, и њима су изабрани одбори наши до сада доиста сијали. Благодарени таквом представништву општинском, наше велике вароши и градови постали су пијонери на пољу друштвена нам законодавства, и стекли су нам, на истоме, многу и драгоцену реформу. Дешавало се до душе, и то почешће, да земаљски *Парламенти* одбије какв њихов предлог, или да га прими са великом зебњом, страхом и подозрењем, али су ти предлози, на крају крајева побеђивали и постајали *општински* закон земље. Исто се тако дошло до уверења: да општинске уредбе боље служе свакодневним интересима народа, него ли и саме законске одредбе *Горњег Дома*; да грађанство сада гледа са већом и вером и љубављу у будућност својих општине, и да се истински значај и права вредност општинских установа, са те стране, све боље схваћа и све више цени.

Моћ за добро, као и за зло, такве једне општине као што је општина нашега Глазгоа — која има да се брине за свакодневне потребе, и да погоди жеље и тежње једнога људскога тела од *три четвртине милијуна душа*, — та је моћ и могућност, скоро, непојмљиво велика. Чо-

век са сокака неће ни мислити, ни себе мучити са таквим једним питањем; а, гледајући како глатко и постојано тече река свакодневног живота варошког, неће, зар, ни у сну рачунати: колико муке, колико труда, колико пажње и обазривости, па колико и умора и неуморности, *треба* да се та жива машина одржи у правилну и хармоничну јој кретању. И доиста, за извршење својих дужности према грађанству, општинска власт, Суд и Одбор општине глазговске, морају да узму у службу читаву *војску* од чиновника и служитеља, војску, чији број прелази цифру од 10.000 (*десет хиљада људи*)! Више од тога, они морају (Суд и Одбор) да разумно рукују општинским буџетом од *преко два милијуна фуната стерлинга* (више од педесет милијуна динара у злату)! морају да настојавају над општинским имањем од неких *десет милијуна фуната стерлинга* у вредности, па морају памету својом, да помажу својим суграђанима да понесу терет — *поштоматна достојан* — од неких осам милијуна фуната стерлинга (двеста милијуна динара) *општинског дуга*! Сам *буџет* општине глазговске износи колико буџет какве скромне *краљевине* јевропске, он се збиља и троши искључно на циљеве који воде непосредно добру народном; док *службеници* града Глазгоа, могу с правом рећи: да зарађују своје парче леба *корисније*, него ли многи оружани легијони многе силе и државе света. Да! и биће задатак следећих листова ове књиге да покаже — али не само, *какав* је и *колики* је делокруг општинских *власти*, него — и какве су и колике *дужности* те војске од њених органа и службеника. Једно само желимо да се има на уму, у овој вези, а то је: да ми са овом књигом не идемо на то, да истакнемо наш Глазго изнад других вароши и градова у питању општинскога рада и напретка. Ми само констатујемо факт, да историја Глазгоа даје најпотпунију слику развита једнога шкотскога града — града, који се зачиње у једној малој *мисионарској* колонији и магловиту јој владикату, који пролази кроз разне мене црквене управе својих епископа, пење се на достојанствену висину *краљевске* варошице, а свршава на врхунцу главнога града и столице једнога земаљског округа. Више и од тога, Глазго нам пружа пример трговинског и индустријског напретка, каквоме, свакако у нашој Шкотској, равного нема. Наравно, да уз овај и овакав *раст*, иду и беде и невоље *пре-насељених* вароши. Чак се може рећи, да се оне у Глазго-у јављају и у већем и у опаснијем облику. Али, у колико је ту тежи био задатак оних општинара наших, који су са таквим невољама имали да се боре, у толико су светлије стране њихових великих трудова, у толико су ти трудови нашега признања достојнији. Управо и једино, ако је тај огромни задатак и терет њихов олакшавао — са дубоком благодарношћу признајмо — *природно-извољан* положај Глазгоа, разумем збир оних многих и повољних услова за борбу с таквим тегобама, као и оне — додајем — *благодети* божије, међу којима особено буди поменута она *красна и изобилна вода*, коју је вредна рука наших заслужних очева довела, чак, из *романтичних* врећа *Пертшајрских Планина*!

РАД ОДБОРА ОПШТИНСКОГ

РЕДОВНИ САСТАНАК

9. октобра 1901 год.

Председавао председник општине г. Милован Р. Маринковић. Присутствовали чланови суда: г. г. Владимир Лацковић и Драгутин Симић. Од одборника били г. г. Ђорђе Н. Соколовић, Благоје Милошевић, Ђока Тошић, Стојан Пајкић, Јанаћко М. Јанковић, С. М. Веселиновић, Дим. Миленковић, Тодор Мијаиловић, Милутин Степановић, Н. Спасић, Мих. Михаиловић, Милутин Ј. Божић, М. Штрбић, Ђ. Димитријевић, Ђ. Митић, Петар Поваковић, Сп. Илић, В. М. Тодоровић, Васа Николић, Р. Драговић, М. Кладис, др. Јован Ђурић, др. Вој. М. Суботић, Коста др. Ризнић, Д. Тадић и Јован Илић.

Деловој, Мих. М. Марјановић.

I

Прочитан је записник одлука седнице држане 28 септембра тек. године и примљен без измена.

II

Одборник г. Јанаћко Јанковић пита председништво зашто се не саграђује трамвајска пруга Коларац, Македонска, Светогорска улица, марвени трг.

Председник је одговорио, да ће о томе ускоро бити у одбору реч, којом ће се приликом и на ово питање одборника г. Јанковића дати обавештење.

По саслушању тога, одборник г. Јанковић и одбор задовољили су се овим одговором председника општине.

III

По прочитању акта одељака Управе града Београда, АБр. 9196, 9247, 9273, иследног судије првост. суда завар. Београд, АБр. 9326, начелника среза посавског, АБр. 9053, којима се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, и молбе Јанка Јанковића опанчара, која се односи на тражено уверење о владању и имовном стању за Ђорђа Јовановића опанчара, — одбор је изјавио:

Да су доброг владања и сиротног имовног стања: Лазар Христић олд. столар, Аврам Ј. Алфандари, олд. трговац и Ђорђе Јовановић, опанчар; да је доброг владања Милан Арсенијевић олд. трговац; да су му непознати: Стојан Божићевић и Радован Крлић.

IV

По прочитању акта духовног сула епархије београдске, АБр. 9058, којим тражи уверење о томе: каквог су владања Радојица Марковић и Ђорђе Димитријевић, носачи при београд. железничкој станици, као и то, да ли се њиховим сведоштвама може довољно вере поклонити, одбор је изјавио:

Да су му непознати Радојица Марковић и Ђорђе Димитријевић, носачи при железничкој станици.

V

Председник износи одбору на мишљење молбе Јанка Костића, кафеџије, Младена Младеновића, наредника војне музике и Симе Симеоновића, Јована Симеоновића и Драгољуба Симеоновића, чиновника и Јелене С. Стевановића, којима траже уверења о породичном односу.

По прочитању тих молби Ст. Бр. 2153, 2201 и 2215, — одбор је изјавио мишљење:

Да се молиоцима могу дати тражена уверења о породичном односу.

VI

Председник извештава одбор, да је општински суд решењем својим од 30 септембра тек. године, АБр. 9067, одлучио:

Да цена хлеба за прву половину месеца октобра тек. године т.ј. од првога истог месеца искључно буде иста, која је била и за другу половину месеца септембра тек. године т.ј. двадесет и две паре дин. по килограму а хлеб да се продаје по 20 пара дин. у тежини од 910 гр.

По саслушању тога и по прочитању поменутог решења суда, — одбор је примио к знању са одобравањем ово решење суда о одређеној цени хлеба за прву половину месеца октобра тек. године.

VII

По прочитању акта Милована Миленковића, олд трг., АБр. 8823, којим нуди општини под закуп за смештај канцеларије грађев. одељка Управе града Београда и даље од првог новембра ове године па за три године своју зграду, у којој су сада канцеларије истог одељка по досадању цену од 1800 динара на годину под досадањим погодбама, с тим, да му општина плаћа још по пет динара месечно за воду, изношење ђубрета и чишћење димњака, тражећи да му се плати по пет динара месечно за воду, изношење ђубрета и чишћење димњака и за прошле две године, као и по прочитању извешћа економног одељења, АБр. 9101 о резултату расписаног конкурса за зграду за ову општинску потребу — одбор је решио:

Да се и даље од првог новембра тек. године па за три године задржи под закуп за смештај канцеларија грађевинског одељка Управе града Београда зграда Милована Миленковића, олд трговца, у којој су сада канцеларије истог одељка, по досадању годишњу цену од хиљаду и осам стотина динара а под досадањим погодбама.

VIII

По прочитању извешћаја економног одељења, АБр. 9103, о резултату расписаног конкурса за зграду за смештај савиначких основних школа, које су сада смештене у згради I укупног друштва, као и по прочитању понуде Младена Тодоровића, абаџије, којом нуди општини за ову потребу своју зграду, у којој су раније били смештени извесни разреди истих школа, као и по прочитању акта ликвидационог одбора поменутог друштва, АБр. 9371, — одбор је решио:

Овлашћује се општински суд, да узме под закуп потребну зграду подесну за ову општинску потребу.

IX

На молбу Младена Тодоровића, абаџије, АБр. 9118, — одбор је решио:

Да се Младен Тодоровић, абаџија, разреши од дужности члана пореског одбора за идућу трогодишњу периоду за године 1902, 1903 и 1904 а да на његово место буде члан истог одбора Коста Дукић, олд. абаџија.

X

Председник општине извештава одбор, да је општински суд у смислу чл. 73, зак. о устројству општина и општ. власти доставио Управи града Београда одлуку општинског одбора од 13. септембра тек. године, АБр. 8733, „да се др. Јован Станковић, општински лекар, који сада врши привремено дужност школског лекара упути на службу кварталног лекара у кварту дорћолском“ и да је Управа у повратку исте одлуке и ранијих акта тога предмета претписом својим од 29. септембра тек. године АБр. 3136 са разлога у истом изнесених препоручила општинском суду да др. Јована Станковића не упућује на службу ни у један квартал.

По саслушању тога и по прочитању поменутог претписа управе, — одбор је решио:

Да се др. Јовану Станковићу општинском кварталном лекару који сада врши привремено дужност школског лекара откаже даље службовање у општинској служби и од дужности општинског лекара разреши, по добивеном зато надлежном одобрењу г. министра унутрашњих дела, пошто га управа града Београда не прима за кварталног лекара са чега и не може остати даље у општ. служби.

XI

По прочитању акта VII београдске пуковске окружне команде, ОВБр. 4228, — одбор је изјавио мишљење:

Да молиоц Александар Далић, званичник управе фондова, према имовном стању заоставшем његовог поч. оца Стевана Далића и обзиром на под. приложено уверење може платити држави једног јахаћег коња са прибором за војену службу.

XII

По прочитању извешћаја управе општ. трошарине, АБр. 9143, по молби Даринке Чортановић, удове за ослобођење плаћања трошарине на један надгробни споменик који има проћи кроз трошарински рејон као провозна роба, — одбор је решио:

Да се молитељка ослободи плаћања трошарине на надгробни споменик и ако јој је иста трошарина већ наплаћена онда да јој се врати из овогодишњег трошаринског прихода по одбитку пет од сто државног процента.

XIII

По прочитању акта управе општ. трошарине, АБр. 9127, којим спроводи суду молбу Милана Вељковића, пензионера, због повраћаја трошарине — одбор је решио:

Да се молиоцу Вељковићу врати из овогодишњег прихода трошаринског четири динара и двадесет пара дин. наплаћене му општ. трошарине по приложеној признаници, на четрдесет килограма масти, коју је у варош вратио из свога винограда на топчидерском брду.

XIV

По прочитању предлога одборске комисије за оцену молби за издржавање, АБр. 8926, којим предлаже, да се извесним лицима смањи месечно издржавање, — одбор је решио:

Да се именованим лицима у овоме предлогу одборске комисије издаје и даље до конца ове године издржавање које им је сада издавано, а да се исти предлог упути на оцену комисији за састав пројекта општ. буџета за идућу годину.

XV

По прочитању молбе Александра Марјановића, општинског питомца, АБр. 9124, којим моли, да му се набави одело и остале потребне му ствари, као и по прочитању акта управника светосавске вечерње школе, АБр. 9190, којим на молбу суда извештава суд, да молилац Марјановић није у прошлој школској години походио школу нити полагао испите, већ да се је сада уписао у исти разред и да је владања доброг, а после протеста одборника г. Милутина Степановића зашто општински суд није водио рачуна о томе да ли молилац похађа школу, — одбор је решио:

Да се Александру Марјановићу, општинском питомцу, обустави даље издава

не издржавања из општ. касе и да се на занатливу путу, пошто и у прошлој школској години није посећивао школу, због чега не заслужује, да му се даље издржавање из општ. касе издаје.

XVI

На предлог управе водовода и општинског суда АБр. 8922, — одбор је решио:

Одобрава се општинском суду, да може на терет општинске готовине, по добивеном зато надлежном одобрењу г. министра финансија утрошити суму од сто двадесет динара за набавку две пушке магацинке са по педесет бојевих метака за наоружање ноћних стражара код машинских зграда и водоводне инсталације на Белим водама.

XVII

По прочитању речерата ликвидатора, АБр. 9223 и извешћа управе водовода по истом предмету, АБр. 9309, а на предлог општ. суда, — одбор је решио:

Одобрава се за ову годину накнадни кредит у шест стотина динара на буџетску партију бр. 170 расхода, на осветлење водоводних зграда, пошто буџетом одобрени кредит за ову годину на ову целу у толико неће достићи.

Издатак овај да се учини на терет општинске готовине по добивеном зато надлежном одобрењу г. министра финансија.

XVIII

На предлог општинског суда, АБр. 9210, одбор је решио:

Одобрава се за ову годину накнадни кредит у две хиљаде и три стотине динара на буџетску партију бр. 165 расхода на материјал за мазање машина водовода, пошто буџетом одобрени кредит и раније одобрени накнадни кредит за ову годину на ову целу за толико неће достићи.

Издатак овај да се учини на терет општинске готовине по добивеном зато надлежном одобрењу г. министра финансија.

XIX

По прочитању извешћа одборског повереништва, АБр. 9284, за оцену плацева за разрез порезе, која не састављају дворште и немају непосредне везе ни са једном улицом и оних плацева, који су испреламани, а такође немају везе ни са једном улицом, а којим извешћем повереништво изјављује мишљење, да прво изложени плацеви вреде са 60% а друго изложени са 75% јевтиније од досадашње оцењене вредности, — одбор је решио:

Да се усвоји мишљење одборског повереништва изјављено у овоме његовом извештају.

XX

Председник извештава одбор, да је општина београдска како ранијих, тако и прошле године учинила српском друштву Црвеног Крста извесну новчану помоћ ради успешнијег постизавања његових добротворних намера, па предлаже да то и у овој години учини.

По саслушању овога, — одбор је једногласно решио:

Да се српском друштву Црвеног Крста и ове године учини поклон у две хиљаде шеснаест динара и седамдесет и пет пара динарских, која сума да се исплати

друштву из вишка трошаринских прихода за ову годину, по добивеном за то надлежном одобрењу г. министра финансија.

XXI

По прочитању акта грађевинског одељења, АБр. 9292, којим извештава суд, да је за ограду општинског сењака по предрачуну потребан кредит од 7497 динара, молећи да суд издејствује од општинског одбора означени кредит, — одбор је решио:

Да општински суд предходно извиди да ли се општински сењак неће морати ускоро да премести са места на коме је сада, па ако то стоји онда размисли о томе: које би општинско земљиште могло најподесније да се употреби за ову општинску потребу, и учини одбору о томе потребан предлог, којом ће се приликом решити и питање о оградивању општ. сењака и ако буде потребно одобрити и потребан кредит.

(Свршиће се)

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Општинско уређење и администрација града Глазгоа. Поред разних закона и уређења општинске управе појединих европских градова, које је суд општине београдске превео и општапао у засебну књигу, општински је суд набавио и превео и општинско уређење и администрацију града Глазгоа, које је отпочело да се општапава у данашњем броју нашега листа и засебну књигу, а на које овим скрећемо пажњу читалаца нашега листа.

ОБЈАВА

Суд општине београдске, на основу решења одбора општинског од 18. септембра тек. год., АБр. 8417, на дан 30. октобра т. г. пред или у кафани званој „Код бандиста,“ у Скадарској улици, продаваће путем јавне усмене лицитације празан плац регулационог фонда који постоји на углу Симине и Скадарске улице, који граничи и мери и то:

Са јужне стране Скадарском улицом 12·40 м., са западне стране Симином улицом 46·10 м. са источне стране до имања г-ђе Јелене Протићке 49·15 м. и са северне стране до имања г-ђе Јелене Протићке 6·00 м. Површина овога плаца износи 425·80 м., Четири стотине двадесет и пет квадратних метара и осамдесет квадратних дециметара.

Продаја ће почети у 8 часова пре подне а трајаће до 5 часова после подне.

Кауција се полаже пре почетка лицитације у 500 динара у готовом новцу или у срп. држав. хартијама од вредности.

Ближи услови могу се видети у канцеларији економног одељења суда општинског сваког радног дана за време канцеларско и при лицитацији.

Од стране суда општине београдске, 29. септембра 1901. год., АБр. 8417, у Београду.

О Г Л А С

На дан 19. Новембра тек. год. пре подне од 9—12 часова држаће се у грађевинском одељењу општине београдске јавна усмена лицитација за израду нове зграде за дезинфекцију на западном Врачару.

Предрачунска је цена дин. 15.890·09, а кауција 1.800 дин.

Позивају се предузимачи да дођу и лицитирају.

Накнадне понуде после лицитације неће се примати.

Из грађев. одељења општине београдске, 12. октобра 1901 год. ГБр. 2661.

О Г Л А С

На дан 24. Новембра тек. год. пре подне од 9—12 сати држаће се у Грађевинском одељењу општине београдске офертална лицитација за израду проширења филтара на Белим Водама.

Предрачунска је цена 18.402·86 динара, а кауција 2800 динара.

Накнадне понуде неће се примати.

Из Грађев. одељења општине београдске, 12. октобра 1901 г. ГБр. 2694.

ОБЗНАНА

Члан 1. правила за јавне забаве у општини београдској која су прописана од суда општине београдске 1. августа 1893 г. АБр. 4344 и од надзорне власти одобрена гласи: „Свако лице или удружење, које жели давати у општини београдској какву год било забаву, дужно је пријавити се Управи вароши Београда и од ње добити допуст за ову. У овом допусту назначиће се, да се је молилац обвезао, да ће се према овим правилима владати и њима прописану таксу уредно општини плаћати“ а чл. 9. истих првила гласи:

„Ако који од сопственика или закупца локала где се дају јавне забаве допусти да у његовом локалу какво лице даје представе и друго томе подобно, а не увери се, да је дотично лице поред допуста добивеног од Управе вароши Београда и општини таксу платило, биће одговоран општини за неплаћену таксу а поред тога и кажњен по § 326. крив. закона.“

Суд општине београдске приметио је, да се поједини сопственици и закупци локала, где се дају јавне забаве не придржавају ових прописа правила већ да допуштају, да у њиховом локалим поједина лица дају представе и друго томе подобно, као и да допуштају свирачима да у њиховим локалим свирају не уверавајући се предходно да је дотично лице поред допуста добивеног од Управе вароши Београда и општини платило прописану таксу, па с тога овим наређује:

Да се сви сопственици или закупци локала где се дају јавне забаве најстрожије придржавају ових прописа поменутих правила ако не желе искусити последине прописа поменутих правила.

Од суда општине београдске 24. августа 1901 г. АБр. 7904 Београд.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГ СУДА